

Znaky, ktoré vám pomôžu odlišiť fakt nad klamstvom:

1. Neznámy alebo pochybný autor

Ak je autor článku neznámy, informácia neodkazuje ani na zdroj, pravdepodobne sa jedná o vymyslenú informáciu.

Pokiaľ je autor článku známy, overte si jeho pracovnú históriu. Autor môže mať online dostupnú biografiiu, stránky sociálnych sietí či webovú stránku.

Ako overiť autora na sociálnych sieťach?

Kliknite na jeho profil. Pokiaľ neobsahuje žiadne informácie v profile, fotografiu a iné znaky, ktoré poukazujú na pravdivosť profilu, ide pravdepodobne o falošný profil a tým pádom aj falošnú informáciu.

2. Provokatívny titulok

Nadpis nehovorí vždy celý príbeh. Využitie zaujímavého či provokatívneho titulku je bežnou praxou aj v prípade legitímnych médií. Ešte predtým, ako niečo zazdieľate, prečítajte si celý jeho obsah.

3. Manipulácia s obrázkom a videom

Ak sú obrázok alebo video vytvorené alebo upravené zámerne, alebo je originál použitý v inom kontexte ako bol pôvodne vytvorený s cieľom oklamať jednotlivca, skupinu, prípadne poškodiť osobu, ktorá je na obrázku vyobrazená, hovoríme o manipulácií.

Najrýchlejší spôsob overenia obrázku online je využitím Google Image Search.

Zmanipulované video môže obsahovať viaceré nezrovnalosti. Všímajte si hlavne rýchlosť prehrávania, tieň, odrazy a ostrosť obrazu. Ale aj okolité prostredie, ako sú názvy ulíc, billboardy, značky áut a miesto, do ktorého je video situované, môžu naznačovať, že sa jedná o falošné video.

4. Manipulácia s dátami a informačnými zdrojmi

Každá forma spracovania dát **má svoje pravidlá** – musí mať stanovený cieľ, zverejnená prípadne dohľadateľná výskumná metóda a postup, zadaná výskumná vzorka a časové obdobie, kedy sa dáta zbierali. Každý zverejnený údaj z výskumu **musí byť označený zdrojom**.

V žurnalistike sa stretávame tiež s termínom **informačný zdroj**. Môže ním byť samotný novinár alebo ním môže byť akýkoľvek iný formát (štatistika, kniha, rozhovor), z ktorého novinár čerpá a ďalej ho interpretuje.

5. Nálepkovanie, vyvolávanie strachu a útok na ľudí

Autori klamlivých informácií radi využívajú tzv. nálepkovanie. Jedná sa o slová či slovné spojenia, ktoré sú emotívne zafarbené, s cieľom vzbudenia nebezpečenstva či vyvolania strachu.

